

“Comparteixo la frustració a les Illes”

JORDI PLAY

La directora general de Televisió de Catalunya, Mònica Terribas, explica per què, a les illes Balears, s'ha substituït TV3 per TV3.Cat.

Per què Televisió de Catalunya (TVC) ha deixat d'emetre la programació normal de TV3 per a les illes Balears?

—Quan es va plantejar que l'escenari tecnològic de la TDT canviaria la manera de rebre els senyals i, per tant, l'estructura anterior, es va estudiar (sobretot a les Balears —on ja era clar que la intenció d'IB3 era de fer una televisió en català—) com establir un acord que permetés que IB3 es veiés a través dels nostres canals de TDT i que TV3 es veiés pel múltiplex balear. Tant els governs respectius com les corporacions vam començar a parlar de les condicions per a garantir que, d'entrada, TV3 es veiés allà, i anar ampliant l'oferta de canals en català. La variant que incorporem en l'acord de reciprocitat és que, amb relació a aquells productes sobre els quals IB3 —juntament amb la resta de les

televisions de la FORTA— té drets, per no impedir-ne la capacitat de presència a les Illes, nosaltres no incorporéssim a la nostra programació les sèries alienes sobre les quals ells també tenen drets i també emetran. Per tant, TV3 es veu a les Illes, a excepció feta d'aquells productes de producció aliena o d'aquells sobre els quals no disposem de drets per a emetre allà. És a dir, tota la programació que fem nosaltres —que és el 90% de la graella de TV3—, tret de les sèries que IB3 també emetrà o que n'ha comprat els drets per a les Illes, com pot ser la fórmula 1, i que emet simultàniament amb nosaltres. IB3 ha comprat els drets al tenidor d'aquests drets i aquest tenidor els hi ha venuts per al seu territori, de la mateixa manera que a nosaltres ens els ha venuts per al territori del Principat. No és veritat que TV3 no es vegi a les Illes. No es veu en les circumstàncies d'alegalitat o il·legalitat

en què es veia abans. Quan nosaltres adquirim els drets, en alguns casos ho fem conjuntament amb la FORTA i, si els adquirim, el tenidor dels drets imposa les seves normes: a nosaltres ens el ven per al Principat, els emetem a Catalunya però no a la resta de territoris.

—Això és molt clar en el cas que expliqueu de la fórmula 1 o el futbol, però pel que fa a sèries de producció aliena o films fins ara no hi havia hagut problemes.

—No hi havia hagut problemes mentre ho fèiem en un clima, per entendre'ns, d'il·legalitat, perquè nosaltres emetièm, en el cas de les Illes, a través dels repetidors de Voltor, i era responsabilitat de Voltor emetre uns senyals que no eren legalitzats. Però des del moment que nosaltres, l'operador de televisió, incorporem el nostre senyal a un múltiplex legal de transmissió de senyal televisiu, com és el cas del múltiplex balear, hem de respectar el marc de la legalitat. Ara bé, hem d'intentar, a través de la iniciativa legislativa popular (ILP) que impulsa Acció Cultural del País Valencià i la societat civil catalana, de defensar un territori de parla catalana que pugui intercanviar tota la producció de manera normal. Però en el marc legal actual i en el negoci àudio-visual encara no es donen aquestes circumstàncies. Tant de bo canviïn.

—I, mentrestant, TV3.Cat.

—Per què en diem TV3.Cat? Perquè hi ha alguns productes que no hi són. Són essencialment sèries foranes, eh! No parlem de res fet a Catalunya. I, en aquests espais on normalment emetem *Rex* el gos policia o *Huff* —i que seran emesos per IB3 en català— nosaltres situem programes que considerem estratègics i que, ara, no es veuen a les Illes perquè allà no s'hi emet Canal 33, entre els quals també hi ha programes subjectes a drets. I el 3/24 s'hi començarà a emetre d'aquí a poc.

—Us sembla bé que hi hagi menys oferta de TVC a les Illes, amb els

acords de col·laboració signats, de la que hi havia sense acords?

—És que això és una interpretació esbiaixada, perquè ignora que els ciutadans de les Illes reben tota la producció pròpia i l'únic que no reben és el futbol, sobre el qual no tenim drets per a les Illes, i les sèries de les quals ja disposa IB3 i que no vol emetre simultàniament amb nosaltres, perquè estratègicament cada televisió té la seva oferta televisiva. Nosaltres, el divendres tenim una bona finestra de gran pel·lícula i ells poden tenir una altra estratègia.

Hem de respectar l'estratègia d'un operador que fa televisió en català a les Illes. Sembla que no hi ha la voluntat de recordar que IB3 fa uns quants anys era en castellà i no tenia cap voluntat de participar en l'espai català de comunicació. I això cal subratllar-ho.

—De la mateixa manera, pot canviar el govern balear i d'aquí a dos anys IB3 tornar a ser en castellà. Després serà molt difícil de fer-se enrere sobre els acords de reciprocitat?

—Molt difícil, no. Els acords de reciprocitat resten subjectes al fet que IB3 es mantingui íntegrament en català. Tota la nostra voluntat de col·laborar perquè IB3 sigui una televisió forta en català —i, per tant, el sacrifici, si ho volem dir així, dels illencs de no poder veure aquest divendres la gran pel·lícula d'Al Pacino en català— és perquè volem refermar el compromís d'IB3 amb la nostra llengua i amb la nostra cultura.

—Entre els socis d'Obra Cultural Balear i Voltor hi ha la sensació que TV3 recula.

—Durant 25 anys hem fet un paper en l'espai de comunicació català de cobrir la mancança d'una televisió en la nostra llengua i la nostra cultura. I tots sabem què significa això per al País Valencià i les Illes, malgrat que no som una televisió que pugui fer la mateixa feina de proximitat a les Illes o al País Valencià que la que fa a Catalunya, per raons òbvies, de recursos. I que hi hagi una televisió en català que a les Illes es planteja qüestions de proximitat i d'identitat amb el territori pensem que és positiu. L'acord de reciprocitat resta condicionat a la catalanitat d'IB3.

—La limitació, doncs, ve d'IB3?

—La limitació ve de la situació de negoci. Quan IB3 aposta per comprar els drets de la fórmula 1 i es posa en

contacte amb el tenidor dels drets, fa una inversió per tenir una televisió més competitiva i donar als illencs un producte que considera competitiu i que el situarà en posició de força. Aleshores IB3 expressa a TV3 la voluntat que els illencs ho vegin en la seva locució, en la seva transmissió i en les nostres variants lingüístiques. Això és una demanda legítima. Per tant, quan tinguem una emissió simultània d'esdeveniments esportius en què nosaltres també tinguem els drets, no us farem la competència.

—I a la inversa?

—També. IB3 emet la programació de l'IB3 satèl·lit —no tota la seva programació. Tot i que hi ha una qüestió diferent: TV3 és una televisió molt implantada al territori. La força d'una televisió que competeix amb Tele 5 i amb Antena 3. I som líders o som segons, és molt gran. És molt diferent l'erosió que ens pot fer un altre canal a nosaltres que no la que podem fer nosaltres a les Illes, on la població ha crescut amb TV3 i és la televisió que la gent ha sentit seva. Per tant, el procés de consolidació d'IB3, que ha nascut en català en un panorama de televisió fragmentada, és molt més difícil. La situació d'IB3 és molt més fràgil. Nosaltres lluitem, com a operadors de televisió, perquè hi hagi més operadors de televisió en català. Creiem que és molt important que IB3 hagi fet l'aposta per fer el seu propi dramàtic, en català, que faci programes d'informació de proximitat a les Illes. A més, ho poden fer molt més bé que no nosaltres. Mai no tindrem prou mitjans per a enviar gent a Menorca, Eivissa i Formentera contínuament i cobrir les informacions d'aquelles illes. Tenir una IB3 més potent no ha de ser interpretat com una reculada de l'espai català de comunicació.

—Dieu que la proporció d'informació del País Valencià, les Illes o Andorra als informatius de TVC és petita...

—Es petita...

—TV3 ha assumit els límits regionals del Principat?

—No. No són límits regionals. Són els límits de la nostra capacitat de mitjans. Ara parlem amb la corresponçal de TV3 a Mallorca, Margalida Solivelles, perquè, com que ara s'hi veurà el 3/24, volem reforçar la cobertura de la informació d'allà. No renunciarem a ser vertebradors de l'espai cultural català. En

JORDI PLAY

les circumstàncies que el marc legal i tecnològic ens imposi, però no hi volem renunciar. I, en la mesura que tinguem mitjans, enfortirem la feina de les corresponçalies als territoris perquè tinguin més presència als informatius.

—Però s'escaurà la paradoxa que, a Mallorca, la recepció de Canal 9 en analògic permetrà de veure en castellà aquestes sèries estrangeres que ara TV3 ja ha deixat d'emetre en català.

—Aquesta és la peça que ens falta. Nosaltres, a l'agost de l'any passat, vam fer un gest de bona voluntat i vam introduir Canal 9 al nostre múltiplex. Una mostra de generositat per a veure si el conflicte dels repetidors es resolvia i millorava la cobertura de TV3 al País Valencià. Aquest és un altre capítol de la nostra lluita per ser presents al territori de parla catalana a València amb normalitat. Què passa? Ja ho sabeu: Hi ha una voluntat política diversa entre els governs català i valencià que impedeix de veure les mateixes prioritats pel que fa a l'espai català de comunicació. Fins que no resolguem això i no entenguem que és una mateixa llengua i que tots treballem per enfortir-la, no ens en sortirem.

—Com a directora de TVC, creieu que s'ha gestionat malament la transició de l'analògic a la TDT, en el sentit que la TDT ha implicat la fragmentació del mercat televisiu?

—La fragmentació era inevitable. Primer: si mires el mapa de creixement

de les autonòmiques, veuràs que han anat sortint autonòmiques a mesura que els territoris es veien prou forts per a tenir televisió i alimentar les seves indústries àudio-visuals. S'ha fragmentat molt des que el 1983, TV3 i ETB eren les pioneres que trencaven el monopoli de Televisió Espanyola. Després han vingut TVG, Canal Sur, Canal 9 i la FORTA. A tot això hi has d'afegir la força que han pres les temàtiques, la possibilitat de rebre canals de fora, el desplegament de les privades, etcètera. La fragmentació era inevitable.

—**La transició s'ha gestionat malament?**

—Avui llegia una tesi doctoral que he dirigit i compara el cas suec i l'espanyol. A tot arreu ha estat complex. Una conclusió de Roberto Suárez és que hi ha hagut molta incidència dels actors àudio-visuals sobre la legislació. És veritat. Recordem que els ministeris d'Indústria van prometre un múltiplex per a la reciprocitat que no ha arribat. Això ha limitat l'espai públic d'introducció de canals. Encara que volguéssim, no podríem.

—**L'altre dia ho va plantejar Esquerra i Dolors Camats (ICV) ho va presentar al Parlament en forma de pregunta al conseller Tresserras: No hi ha la possibilitat que TVC pagui els drets d'emissió de les produccions de la FORTA a les Illes i es resolgui el problema?**

—Això ho resoluria i deixaria IB3 fora

del mercat. Els deixaria en una situació de televisió local. I nosaltres entenem que IB3 vulgui tenir la mateixa ambició que nosaltres de ser la televisió de referència al seu territori.

—**Heu dit abans que la ILP impulsada per Acció Cultural seria la solució?**

—Si la intenció és que l'estat reconegui que aquest territori de parla catalana, malgrat les fronteres autonòmiques, es pot constituir en territori únic de dimensió cultural que tingui protecció legal i que ens permeti de fer un negoci en aquest terreny, seria l'escenari òptim. Però aquest escenari demana un canvi de lleis i de regulació en el sector àudio-visual. Tot allò que fem fora d'això es basarà en el voluntarisme o en la il·legalitat, o serà exposat al fet que, quan hi hagi un canvi tecnològic com l'actual, s'obligui a endreçar el pati.

—**Enteneu la reacció que s'ha suscitat a les Illes?**

—Totalment. Vaig començar la conferència a l'Obra Cultural Balear fa dues setmanes amb un advertiment: "Les persones que sou en aquesta sala, en sortireu tan frustrats com hi heu entrat i tan trists com hi heu entrat, perquè hi ha un sentiment que no concorda amb la realitat actual." El sentiment de tota una gent, legítimament, de sentir-se part dels Països Catalans i de voler que els Països Catalans tinguin força en tots els àmbits. I que aquesta força no perdi cap dels seus

actius. TV3 és un d'aquests actius i, en el moment que desapareix un producte de la graella és un pas enrere. Per tant, el sentiment de frustració a les Illes no únicament l'entenc sinó que el comparteixo. El comparteixo. I entenc que hi hagi dificultats per a entendre-ho i que algú pensi que enganyem la gent. Però la realitat legal, jurídica i tecnològica no concorda amb el desig cultural i la realitat emocional del nostre territori. Això ha estat així ara i els anys 80. De vegades, s'ha superat d'una manera alegal, il·legal, amb voluntat social, amb participació econòmica de la nostra ciutadania —com també va passar amb el diari *Avui*—, però la realitat del mercat potser farà un dia que hi hagi realitats que un dia van ser grans conquestes que esdevinguin insostenibles en la realitat del mercat actual. Nosaltres hem d'intentar que tot allò que neix amb voluntat de consolidar l'espai comunicatiu català —sigui IB3, sigui una TV3 amb més canals— no trontolli mai, perquè l'existència de diaris en castellà amb molta influència sòcio-política al nostre país no disminuirà, ja que els seus mercats són més forts econòmicament que no pas el nostre. Per tant, entenc la frustració i, fins i tot, que alguns ens titllin de traïdors, com l'altre dia llegia a EL TEMPS, però crec que és injust: la vocació de TVC sempre ha estat saltar les barreres legals, i ho ha fet pel risc que han pres iniciatives populars. Però ara s'ha d'assumir la responsabilitat legal i lluitar per canviar el marc legislatiu que permeti que el sector àudio-visual català sigui més fort i arribi a tot el territori de parla catalana. Com pot ser que algú cregui que TVC té interès a deixar de fer arribar els seus canals al màxim de gent possible? No tindria cap sentit. Una televisió com la nostra, que sap que l'entenen a Eivissa, a Menorca, a Formentera, a Alacant i a València, a Catalunya Nord o a la Franja, no pot tenir la vocació que la vegi menys gent. Per a nosaltres és un orgull que la gent, en un territori tan ampli, puguin veure el que produïm: *Casal Rock*, *Infidels* o els telenotícies. Per això l'ambició és tenir la màxima producció pròpia possible, per no dependre tant de circumstàncies específiques associades a productes molt concrets.

*Àlex Milian
Enric Rimbau*